

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ลับ ด่วนมาก ที่ กส.๐๒๐๒/๒๐๖๐๓ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า นายโชค ศรีสิทธิกรรม ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรได้ขอลาออกจากตำแหน่งในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ และคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ.๒๕๑๗ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อนายโชค ศรีสิทธิกรรม ได้รับอนุญาตให้ลาออกจากตำแหน่งแล้ว สมควรแต่งตั้งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการ โดยผู้ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการยังคงเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับเงินเดือนทางตำแหน่งเดิม และมีได้เป็นพนักงานขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกรแต่อย่างใด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอหารือว่าการดำเนินการดังกล่าวนี้จะขัดกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ประการใดบ้าง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ได้ความว่า องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ มีนายโชค ศรีสิทธิกรรม เป็นผู้อำนวยการ และนายสมชาย ชูประดิษฐ์ เป็นรองผู้อำนวยการ นายโชค ศรีสิทธิกรรม ได้ขอลาออกจากตำแหน่งผู้อำนวยการ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรให้ลาออกจากตำแหน่งแล้ว ตำแหน่งผู้อำนวยการจึงว่างลง คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ โดยให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นยังคงเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับเงินเดือนทางตำแหน่งเดิม จึงมีปัญหว่า คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจะมีอำนาจกระทำเช่นนั้นได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีที่ตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังมิได้แต่งตั้งผู้อำนวยการนั้น มาตรา ๒๓^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

^๑มาตรา ๒๓ เมื่อผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลง และยังมิได้แต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ทำการแทน หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่ง

องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ.๒๕๑๗ บัญญัติว่า “เมื่อผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและยังมิได้แต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งทำการแทนหรือรักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ” เมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วเช่นนี้ จึงต้องถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กฎหมายบังคับไว้ ดังนั้น เมื่อนายโชค ศรีสิทธิธรรม พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการด้วยการลาออกแล้ว ตำแหน่งผู้อำนวยการซึ่งว่างลงนั้น นายสมชาย ชูประดิษฐ์ รองผู้อำนวยการก็เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ ซึ่งการเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการของนายสมชาย ชูประดิษฐ์ ดังกล่าวนี้น ย่อมเป็นไปโดยอำนาจแห่งกฎหมาย หากต้องอาศัยการแต่งตั้งจากคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรไม่ เมื่อมีรองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการโดยอำนาจแห่งกฎหมายอยู่แล้วเช่นนี้ คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจึงไม่มีอำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการได้ และคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจะแต่งตั้งผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการได้ก็ต่อเมื่อองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรไม่มีรองผู้อำนวยการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจะไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ก็ตาม คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรก็จะแต่งตั้งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการไม่ได้ เพราะบุคคลซึ่งจะแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการนั้น หาได้เป็นพนักงานขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกรตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้นไม่ นอกจากนี้ยังมีเหตุขัดข้องอีกประการหนึ่ง คือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรเห็นสมควรจะแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการนั้น ย่อมเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และดังนั้น แม้คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรจะแต่งตั้งให้ข้าราชการดังกล่าวเป็นพนักงานขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกรเสียก่อนเพื่อให้ข้าราชการนั้นมีคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกา ฯ พ.ศ.๒๕๑๗ ก็ไม่อาจกระทำได้เช่นกัน เพราะข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนั้นมีลักษณะต้องห้ามตาม (๖)^๒ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติ

ผู้อำนวยการ ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งทำการแทนหรือรักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ

ให้ผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการมีอำนาจและหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ

^๒มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำรวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้าง

มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า การที่จะแต่งตั้งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรตามความดำริของคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรนั้น ไม่อาจกระทำได้ เพราะขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวโดยชัดแจ้ง

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๓

ของกระทรวงทบวงกรมหรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่า พนักงานส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือสภากรุงเทพมหานคร และผู้บริหารท้องถิ่น